

Передплата	
на «РУСЛАНА» вноситься:	
в Австрії:	
на цілий рік	12 р. ав.
на шість місяців	6 р. ав.
на чверть року	3 р. ав.
на місяць	1 р. ав.
За границю:	
на цілий рік	20 рублів
	або 40 франків
на шість місяців	10 рублів
	або 20 франків
Подорожні чекі по 8 кр. ав.	

РУСЛАН

«Виреш ми очі і душу ми виреш; а не воведем милости і віри не воведем, бо русне ми серце і віра руска.» — З Русланових писем М. Шашкевича.

Виходить у Львові щодня крім неділей і руских свят о год. 6-й пополудні.
 Редакция, адміністрація і експедиція «Руслана» під ч. 9 ул. Коперника. — Експедиція місцева в Агенції Ляндонского в пасажі Гавсмана.
 Рукописи звертає ся лише на попереднє застереженє. — Режлямації неопечатані вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по ціні 10 кр. від стрічки, а в «Надісланім» 20 кр. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 15 кр. від стрічки.

З'їзд руских письменників.

(+) Небавом мене як раз пятьдесят літ з того часу, як у Львові відбув ся т. зв. з'їзд руских учених. Хоч між учасниками того з'їзду вельми мало було учених, а навіть таких було мало, що можна було назвати їх письменниками-літератами, а всеж таки з'їзд той лишив по собі важні наслідки для розвитку рускої мови й письменства в Галичині. Вже сам один факт, що учасники того з'їзду дійшли до свідомости самостійности й окремішности рускої мови посеред інших славянських; що признали потребу розвивати в тій мові своє питоме письменство; заснувати товариство для видаваня просвітних книжок для руского народу «Галицко-руську Матицю»; що для того руско-народного письменства упорядковано правопис, на скілько тоді се було можливо; на останку, що всі учасники того з'їзду переняли ся справдешним одушевленєм, нав'язаним згадкою про покійного вже тоді М. Шашкевича, і ледви що розпустивши орлині крила Т. Шевченка — вже сей один факт стає певним доказом, що з'їзд сей на свій час сповнив важну задачу і що історик руского письменства не може его обминути.

З того часу, не згадуючи про загальні збори Гал.-рус. Матиці, про збори членів товариства «Просвіти», наук. товариства ім. Шевченка і т. п., не було з'їзду ані руских учених ані навіть руских письменників. Потребу такого з'їзду давно у нас відчувають. Наше новочасне письменство збивало ся в своїм розвитку на всілякі манівці, переходило всілякі важкі проби, стрічало всякі перепони, нашу письменну ниву зикидувано всіляким буряном і хабазем, у нас витворив ся, говорячи лікарским терміном, на організмі руского письменства «новотвір», що вимагав би конечної операції, і не раз, не два почувано загаль-

но потребу поради ся спільно над успішним і природним способом плеканя рускої народної літератури.

Тим то здавна стали у нас домагати ся такого з'їзду письменників і любителів українсько-руского письменства. Справу ту підносила перед семи чи шести роками «Правда», відтак п. Ос. Маковей у «Зорі», а недавно в 156 ч. він-же (О. М.) відозвав ся знов про потребу такого з'їзду, хоч піддає там стільки сумнівів, що вся статя обвіяна скептицизмом майже до неможливости. Се вельми характеристична але й сумна та шкідна прикмета Русинів, що у загалу нема тої кріпкої віри у свої сили, нема тої зелізної витривалости і консеквенції, щоби до раз витиченої мети йти сміло і неурашимо, нема тої муравлиної вдачі, яка свого часу натхнула і одушевила до великих заборчих плянів Тамерляна. Ми або зовсім боїмо ся зробити крок в перед, бо мовляв: ануж, не удасть ся і ми скомпромітуємо ся, і поступаємо, як той, що хотів навчити ся пливати, а бояв ся лізти у воду, щоби, борони Боже, не утопити ся; або розпочавши діло остигаємо вже в самих починах, стрічаючи трудности і перепони і або залишаємо дальшу роботу, або під напором тих трудностей і перепон збиваємо ся з простого шляху, яким би треба перебороти ся до витиченої мети і пускаємо ся на манівці і блуканнє.

Як мало у нас довірія до власних сил а як багато заячсердія перед неудачею, на се стає певним доказом переміни товариства ім. Шевченка з «комерческого», як називали свого часу Українці, в наукове. А всеж таки показало ся, що були до того усліва, а де їх ще не доставало, там они виробили ся і товариство сповняє гарно свою важну і далекосяглу задачу.

П. О. М. відносить ся з великим скептицизмом а навіть песимізмом до думки про з'їзд руских письменників найбільш задля того, позаяк «кождий письменник носить

на собі якийсь штемпель політичний», позаяк «політика заїла письменників» так, що «волять банкрутувати морально (і матеріально), аніж зійти ся разом для наради над спільними для них інтересами». «Стягніть, каже п. О. М., шп. Франка, Белея і Барвіньского на нараду і слухайте, які в них є спільні письменські інтереси. Повинні бути і найшлись би, але всі они будуть дивити ся на себе крізь політичні окуляри і з наради вийде дуля».

Не хочемо перечити сего факту, що у нас справді на всьо глядять, все оцінюють крізь політичні окуляри, а всеж таки маємо на те докази, що і при тих обставинах невідрадних була можлива деяка робота позитивна не тільки для літератури але й для науки. Хто був членом виділу наук. товариства ім. Шевченка останні три роки, а був ним і п. О. М., той може засвідчити, що все ішло там гармонійно і що в передостатнім виділі навіть шп. Франко і Барвіньский сиділи побіч себе і радили зовсім поважно і спокійно, не вносячи політики в справу товариства. Се мусять п. Барвіньскому признати навіть его противники. Колиж отже можливо було, що Франко і Барвіньский сиділи цілий рік побіч себе і радили у виділі про справи товариства і науки, то чомуж не можна сподівати ся, що з'їхавшись на день, два чи три не потрапилиб того самого? Правда, що п. О. М. може вказати на два останні загальні збори наук. товариства як на непохитний доказ вношеня політики навіть там, де єї не повинно бути, оцінюваня і осуджуваня всего крізь політичні окуляри.

Певно, що сї збори дуже сумне кинули світло на нашу інтелігенцію, але мали хочби сей негати́вний результат, що сей «анальфабетизм», який проявив ся у великої частини зібраних з політичним окликом членів товариства, викликав опісля у многих поміж ними певний Katzenjammer, а се причинило ся до певного отверезеня і отямленя. Ми думаємо, що

Відлюдок.

Оповіданє Ю. Варчина.

(Дальше.)

III.

Загляньмо і ми в той гріб споминів, що днесь як машина без чувства ходить до бюро канцелярийного і носить титул ц. к. радника.

Як вже знаємо, був він сином селянина, а мабуть мав не аби які спосібности, коли св'ященик его рідного села звернув на него свою увагу і намовив старого хлібороба Тука, щоби вислав єдиного сина в школи.

Старий Тук сам ще не випростував спини зпід ярма, що давило тяжко цілі покоління через сотки літ; ему ще і не заскорушились рани на плечах, писані неписьменною рукою панських тивунів. Не бута, а почуте власного достоїнства відозвало ся у нїм по памятнім дни 3 мая 1848 р. Він радо піддав ся намовам св'ященика і не гаячи часу, вже в осени того таки року відвіз сам свою дитину, єдиного сина до міста, та посадив на лаві латинських шкіл.

Чи самі намови св'ященика рішили, що старий Тук віддав сина до школи?! Годі ска-

зати, що так. Ті удари нагайками на панщині поли, на які старий Тук не міг забути, те неволене і катоване, якого він на панщині зазнав, місто убити в нїм образ чоловіка, лише піднесли его амбіцію. Він рад був видіти сина великам чоловіком, він хотів показати світови, що та понівірана хлопська дитина дїпне становиска, він бажав, щоби его син став в становиску рівним а в почутю чести висшим від тих «благородних», що веліли посіпакам карбувати нагайками хлопські плечі...

Він затаїв ті думки-наміри, а намови св'ященика лиш розбудили в нїм то благородне чувство. Він піддав ся зараз, не зважаючи на плач своєї жінки, що перевиджувала своє і его сирітство на старі літа. Старий Тук упер ся і поставив на своїм.

І хто в силі описати его велику радість, коли по першім році науки син его привіз свідокство, а оно свідчило, що его Антошко перший в класі. Думки старого Тука здійснили ся. Син его станув не лиш на рівні з другими школярями, але пішов висше них, дарма, що тамті були дїтьми великих панів і високих достойників.

Сердечно дякував Богу не лиш за сина, але і за намір, віддати его до шкіл. Антошко

держав ся на тій самій степені поступу наукового через цілу гімназію, і всі ворожили ему високу карієру. Его хлопський рід пригасав при відличній пильности і знаменитім розуміню шкільних предметів, котрих він вчив ся не лише на се, щоби одержати добрий поступ, но і для власного знаня, для власного розвою. Небавом не лиш у учеників, але і у професорів зискав собі поважане, якого не мали ні маєтні ні високі уродженем.

Старий Тук чув своє сирітство; може не раз жалував свого поступку з сином: він волів би мати его при собі простим селянином, що виручив би его в тяжкім занятю хліборобским. Ідучи за плугом, не раз на силу держав ся на ногах; але ніколи не нарікав. Він жив лиш своїм наміром, щоби его син станув високо-високо, висше від тих, котрих не міг ніколи полюбити.

Та не дїждав ся видіти власними очима сина на становиску. Навіть не дїждав приїзду сина, візаного нарочним післанцем до смертної постелі вітця. Старий Тук розділив свій маєток між двох зятів, з обовязком підпомагати Антошка. Доки сил стало, підносив ся старий Тук на постелі і заглядав крізь вікно, чи нема сина. Обезсилений лежав обернений лицем до хати,

подібні збори і подібні промови не могли б уже повторити ся, що навіть ті, кстрі гляділи на зборах на все крізь політичні окуляри, стали тепер о один досвід багатшими.

Така важна хвиля, як столітні роковини українсько-руської літератури, повинна би троха на висшу нуту настроїти уми руских письменників, як та щоденна мельодия на тему політичну, що нагадує фалшиву катеринку, перед котрою затикає кожний уха. Єсть багато вельми важних справ, над котрими треба би поради́ти ся, а вже сама дискусія може принести чимало хісна. Не хочемо тут розбирати сих справ, які повинні би бути предметом наради, бо до сего ще повернемо небавом, а бажаємо лише сею статьею із свого боку вказати на конечну потребу з'їзду руских письменників і любителів українсько-руського письменства. Ініціативу до сего нехайби зробило наук. товариство ім. Шевченка. Нехайби з его ініціативи утворив ся окреми́й комітет, а до него треба б покликати людей ріжних поглядів політичних, нехай в комітеті виговорять ся і уложать справи так, щоб наради з'їзду вели ся без примішки політичної. Само про себе розуміє ся, що там не повинні належати негатори українсько-руського слова і письменства, бо хто сего не признає, не може о тім радити і рішати.

Сей комітет, котрий повинен би утворити ся зараз по літних феріях, мавби занятися уложенем програми з'їзду і підготовленем всего того, що мало би причинити ся до здійснення сеї гадки. Сим поки що кінчимо наші замітки, а при иньшій нагоді повернемо знов до сеї справи з конкретними внесеннями.*)

3 Буковинської Руси.

В часі, коли в Австрії розгоріла ся національна борба між Славянами а привилейованими народностями, коли мають зміряти ся наші брати з тими, «більше вартними» народами, може не від річи буде знати галицким Русинам дещо близшого про своїх буковинських братів. Правда, сли який галицкий Русин хоче докладно знати положенє буковинських Русинів, повинен пильно читати знаменито редаговану «Буковину»; але знаючи, що се не кождому можливе задля невеличких матеріяльних засобів, уважаємо не без хісна, від часу до часу подавати в «Руслані» вірні вісти з буковинської Руси.

Сим разом поділимо ся з ш. читачами «Руслана» вістями з поля шкільництва і з поля політично-суспільного на Буковині.

*) В слідуячій числі подамо надісланий нам в тій справі голос з краю. *Ред. Русл.*

із зверненими на двері хатні очима, щоби міг увидіти сина на самім порозі. З вліпленими в двері очима він віддав Богу духа. В годину по смерти наснів син, та лиш на те, щоби бути свідком недуги матери, що в тиждень пішла за чоловіком.

Не спорив Антошко з шуринами за землю, лише просив, щоби ему допомагали до укінчення двох послідних клас гімназії т. зв. філософії, які ще мав перед собою. Сестри та шурина обіцювали, та на обітницї скінчило ся. Та про се не пропав Антошко, не дав перемочи ся біді. Доси жив він з того, що ему прислав отець, а коли вітця не стало а приречена поміч від родини не надходила, він звернув ся до своїх професорів з просьбою о підмогу. Професори заняли ся відзначаючим учеником і веліли ему вибрати собі «лекцію» до вподоби. Молодий Тук став учителем синів одного висшого урядника, родом Німця. В нагороду діставав Тук ціле удержанє, а крім того невелику доплату, що вповні вистарчала на его невибагливу одежу.

Антошкови почало вести ся ліпше, як давнійше. Однак він не згордів. До своїх товаришів відносив ся він по давньому, помагав їм в науках, не дивлячись на се, що деякі ще до недавна сторонили від него та звали его «хлоп-

I.

Богато шуму наробила з початком липня ухвала буковинська крайової ради шкільної, котрою то ухвалою відкинено внесенє пос. Єротея Пігуляка на основанє рускої народної школи в Чернівцях. І не без причини обурила та ухвала веіх добромислячих людей, не лише Русинів — а обурила тому, бо внесенє п. Пігуляка становило мінімум жадань, які мають черновецькі Русини право ставляти до черновецької громади.

Розгляньмо ся, оскільки оправданє було жаданє п. Пігуляка, взглядно черновецьких Русинів-народовців.

Від кількох вже літ виказує урядовий шематизм шкільний в Чернівцях більше як 1000 руских дітей в народних школах. А які ті народні школи в Чернівцях? З виїмкою т. зв. православної школи, а властиво школи для румунізації, котру удержує прав. релігійний фонд і в котрій повинно-б ся після всякої справедливости учити по руски і по волоски — але так оно не є — з виїмкою тої школи веі прочі є німецькі школи. Вправді стоїть на папері, що в громадских народних школах повинні учити рускі діти по руски, а волоскі по волоски — значить, в низших класах повинні ті школи бути утравквістичними. Як кажемо, се стоїть на папері лише, а в дійсности річ має ся цілком инакше. В дійсности вчать веіх дітей по німецьки і лише в ряди-годи пояеняє учитель рускій дитині дещо по руски, але жадає заравом від неї, щоб она навчила ся по німецьки все а все. Особливо при системі, яка панує під теперішним інспектором Фавстманом, що заравом є директором низшої гімназії і «рускої» паралельки, нема і бесіди о тім, щоби рускі діти в громадских народних школах навчили ся добре по руски. Дві годині науки рускої мови — науки, веденої не з бажаною ревностию — вистарчає хіба, щоби дитина не забувала по руски говорити, але о дійсних поступах, о приготованю для «рускої» паралельки нема що й говорити. І хто-ж мав би їх учити належито рускої мови? Учителі, котрих в давних роках кваліфіковано з рускої мови яко викладової, самі-ж за часів бл. п. Глібовицкого і Ружижского вчили ся з книжок для народних шкіл (!), а коли вміли перечитану там байку розповісти по руски та може дещо з історії всесвітної повторити по руски вже й одержували кваліфікацію на учителів з рускою викладовою (!) мовою. Нам лучало ся і лучає ся ще тепер, що при розмові з руским учителем на жаль такому учителеви бракне часом слів і він засоромивши ся урве розмову... Треба признати, що в послідних роках завдяки пп. Шпойнаровскому і Климови в сїм взгляді маємо записати поступ, але gros учителів, а передовсім в Чернівцях не знає рускої мови належито. І як же они хотять учити руских дітей?

Так з одной сторони германізаційна система яка веде ся громадскою радою, з другої сторони таки брак відповідних учителів — добрих

скою дитиною» і лише в потребі оказували ему свою приязнь.

Змінили ся у него лише погляди на его будуче житє. За житя вітця мрів він про се, щоби по укінченю гімназії дістатись до духовної семинарії. Загальне тогді пересвідченє, що Русинови не яло ся добивати ся иньшого становишка як духовного, веліли ему зжити ся з мислю, що він буде сьвященником. Правда, що і любов до вітця, котрий тягнув ся з послідного, щоби удержати сина в школі, наказувала ему піти туди, де найменше помочи буде потребувати. До сеї думки причинила ся також та обставина, що за житя вітця він не заробляв на своє житє, тому й не знав, чи мігби дінняти о своїх силах иньшого становишка.

Тепер бачив він ясно, що в сьвітї не загине. Самосвідомість, що він сам працює на своє удержанє, заострювала в нїм амбіцію. Спокійне і безжурне о хлїб насущний житє в семинарії не манило его більше до себе. Він рішив ся остати сьвітским і обняти в будучности иньші обовязки. З его ідеалів, які мав давнійше, за житя вітця, остала ся в него тепла любов до свого народу. А сеї любови не стратив він до кінця свого житя. Далі буде.

Русинів черновецька рада міска не хоче іменувати своїми учителями — доводить до того, що з черновецьких учеників-Русинів «руска» паралелька не має майже ніякого хісна, бо они занадто мало вмють по руски, щоб могли видержати іспит з руского, а з другої сторони германізаційна система зробила своє і они йдуть радше до німецької гімназії.

Колі для черновецьких Русинів має звістний арт. XIX основних законів мати практичне значінє, колі він не має статись ілюзоричним на довгі літа, — то мусить черновецька громада власним коштом заснувати руску народну школу.

Тов. «Руска Школа», що після своїх, крайовим правительством затверджених статутів має дбати о культурні потреби веіх буковинських Русинів, подало в добре зрозумілім інтересі руских дітей черновецьких і руского народу взагалі перед кількома літами, ще в 80-их роках, до черновецької ради громадскої просьбу о заснованє рускої народної школи в Чернівцях. Так що-ж? Справа заснітила ся, просьба лежала кілька літ не полагоджена. «Руска Школа» урғувала — дарма!

Між тим центральне правительство думало над заснованем рускої гімназії в Чернівцях, а в соїмі послаи Пігуляк і др. Стоцкий домагали ся поки-що поділу т. зв. православної школи, що тепер становить головне гніздо для румунізації руских дітей, на руску і волоску школу. Зрадники нашої народної справи, послаи Волян, Тимінський і о. Бежан, голосували против того внесеня і оно впало їх голосами. За те поставив Волян внесенє, щоби правительство допминало ся у черновецької ради громадскої о руску школу. Сю резолюцію ухвалено односторонно — годі прецінь, щоб Пігуляк і др. Стоцкий голосували против того, чого від кількох літ домагала ся «Руска Школа». Так що-ж? Правительство мабуть не дуже напирало на громаду і справа знов заснітила ся!

Вийшло таке чудовище, що в Чернівцях є якась «руска» паралелька, а нема для більше як 1000 руских учеників рускої народної школи. Як би не згадані три ренегати, ми мали-б хоч православну руску школу, а так не маємо нічого. Сего геростратского діла не зможе руский нарід забути своїм виродиним синам ніколи.

Вкінци при ухваленю бюджету на 1897 р., черновецька рада громадска рішила, що «Руска Школа» не має права допоминати ся рускої школи і тому веі просьбу а ліміне відкинено. Чи є досить острі слова, щоб належито напаятувати се нечуване брутальство? В теперішній черновецькій радї громадській — не без рації званої ц. к. — сидять в більшій часті державні урядники, отже видно, яким духом они переняті супротив Русинів. Против того брутального рішеня пристоїть тов. «Руска школа» рекурсе до правительства. Далі буде.

Д О П И С ь.

3 Відня.

(Вістуні чєско-німецької угоди).

(+) Саме тоді, колі розбурхані філії чєско-німецької боротьби бють так високо, появляють ся на тамошнім овиді вістуні, що заповідають можливість мирного полагодженя чєско-німецького питаня. Минувшої неділі зібрав ся був в Празі екекутивний комітет німецьких послів соймових з Чех, передовсім задля шкоди заподіяної повенис. Не могло там обійти ся без того, щоб не зачеплено політичного положеня, а головний орган німецьких обструкційників накликавав зібраних, щоби непохитно витрєвали при постановах хєбского віча, хоч заравом подав вість, що правительство думає про нові переговори між Чехами а Німцями. Накликуване се до витрєвалости було мабуть лише маскованем того бажаня, яке сей орган подав в формі вісти про нові переговори. Німецькі обструкційники загнали ся за далеко, зайшли в безвихідні сутічі і радіб, щоби хто поміг їм звідтам видобути ся з честію. Тим то всюди вітять они угодові вїсти і чіпають ся їх, як потопаючий доски.

Але й Чехи радіб також видобути ся з того немилого положеня і хоч який між ними боввій настрій, тут і там чутио мирну нуту. Тогож дня, як німецькі послаи радили в Празі, зібрали ся чєско-моравські послаи в Прєрові і поста-

новили з огляду на теперішні труднощі не робити перепон правительству, і сим заявили, що не бажають доводити річчій до крайности, а причинити ся до мирної полагоди чесько-німецької справи.

Зараз на другий день приніє головний орган обструкційників вість про чесько-німецьку конференцію мужів довірія, яку правительство наміряє небавом покликати і подав навіть пять законопроектів, котрі мала би обговорити та конференція, поки они будуть предложені чеському соймови. Сї законопроекти подані з такою точностю (мало що не параграфовані), що можна би справді повірити в їх автентичність. Тимчасом офіційна праса віднесла ся до тих мнених законопроектів, наведених головним органом обструкційників, дуже холодно і ледво зареєструвала се з обовязку дневникарського, а чеські дневники називають їх прямо дневникарською видумкою і остро нападають на сї законопроекти, котрих ще нема! Однак з обидвох таборів виходять вісти, що гр. Бадені думає покликати конференцію чесько-німецьких мужів довірія, а вість ту можна уважати обопільним бажанем. Справді обидва табори, що стоять в краях чеської корони против себе в боевім ладі, виглядають тузюливо, щоби правительство виступило яко розв'язник поміж них. А правительство не дуже спішить ся тепер і в своїх органах вказує на те, що обидва народи повинні би зблизити ся і перевести угоду »von Volk zu Volk«, а правительство хоче бути лише erlicher Makler. Обидві сторони хитрі: Чехи і Німці раді би, щоби правительство робило угоду, а коли она не поведе ся, одвічальність можуть тоді звалити на правительство. А оно собі думає: народи повинні передо всім між собою порозуміти ся, а правительство лише допомогло би до переведеня, а коли не дійде до порозуміння, тоді не его в тім вина. Розважнійші мужі так чеські як і німецькі були все тої думки, що порозуміння повинно бути переведене »von Volk zu Volk«, щоби справді не стало ся так як в казці про двох подорожних, що найшли в лісі оріх і поперечили ся, кому він з них належить та пішли шукати справедливости у третього, що дав їм по половині лупини, а собі взяв зерно.

З усіх тих вістий, які тепер появляють ся з чеського і німецького табору одна є певна: не певність. Все вкрите ще темрявою, в котрій де хто бачить заране сьвіт, инші знов уважають се важкою мракою, по котрій може бути або погода або дощ.

Вісти політичні.

Köln. Ztg. довідує ся о непорозумінні з Болгарією таке: Австро-угорське правительство дня 5 с. м. зажадало від болгарського правительства, щоби Стоїлов в протязі 2 днів в справі обиджаючих Австрию слів, висказаних ним і оповіщених в »Local-Anzeiger-і« дав вдоволяюче виясненє. Коли дня 7 с. м. не наступило ніяке повідомленє, думала Австрія, що мусить взяти на увагу подорож князя і утруднену комунікацію. Коли однак і тепер нич не постунило, правительство австрійське повідомило болгарське, що безпробовно поручає свому репрезентантові, щоби в п'ятницю за довшою відпусткою опустив Софію. »Times« припускає, що Стоїлов імовірно в як найкоротшім часі дасть Австро-Угорщині цілковиту сатисфакцію і сї смирно перепросить.

Для поясненя пригадаємо причину непорозуміння: Берлінський »Localanzeiger« подав 31 липня с. р. відомість від свого кобурзького кореспондента про свою розмову з болгарським міністром президентом. Стоїлов виразив ся, що процес против убійників Анни Сімон був звичайним процесом, а тільки злосливо перенесено его на поле політичне. Заразом застеріг ся рішучо против зводженя его з двором софійським. При сій нагоді сказав, що Австрія не потребує так дуже розпадатися над випадками в Болгарії, а то з причини трагічного випадку в цїсарській родині і всіляких поведінок в публичнім

життю монархії. Наконєць додав Стоїлов, процес Бойчева звязано лиш ддятого з княжим домом, бо політика не має тепер ніякої причини до напасті на князя. Такі заходи проявляють ся головнo зі сторони австрійської а пояснюють ся напруженими відносинами між Болгарією а Австрією, котра в своїй неприязни для Болгарії стоїть досить відосібнена. Та ще зазначив кореспондент з натиском, що розмова его зі Стоїловом відбула ся з припорушення князя Фердинанда. Розуміє ся, що до таких висказів не могло австрійське правительство віднести ся рівнодушно.

Маневри а повени. В наслідок конференції міністрів і шефів генерального штабу під проводом цїсаря, котра відбула ся перед кількома днями, подала »N. fr. Presse« відомість, що приготовані великі маневри на Моравах будуть відкликані. Тимчасом відомість ся показала ся неправдивою. Повстали були сумніви, чи вилити всюди не стануть на перешкоді переведеню маневрів, але шеф генерального штабу розвідав ся про стан річи, і заявив, що нема причини до відкликаня маневрів, ти більше що приготування пороблені, отже околицям дана буде нагода до значних матеріяльних користий, які з маневрів виходять, а знищенє плодів земних через воду причинить ся до уменьшеня шкід на полях через маневри. Рівночасно однак заряджено на приказ цїсаря, щоби увзглядняти прошеня о увільненє від вправ військових тих резервістів, що походять з околиць повенями навіщених.

З Мадриту доносять: Вдова Кановаса не згодила ся на публичне виставленє сї покійного мужа. Правительство постановило надати вдові титул княгині і визначити пенсію 30.000 песетів. Саповас переказав завіщанем свою бібліотеку, обіймаючу 30.000 книжок, а між ними багато рідкостей і унікатів, бібліотеці Мадриту. — Мадридський кореспондент »Figara« запевняє, що убійник Саповас-а заповів при слідстві нові анархістичні замаху віщуючи президентови Faure такий сам конаєць, який постиг Carnot-а. Ті вискази уділив іспанський міністер француькому правительству. Судия слідчий в гадки, що Angiolitto не постунав самостійно, але що мусить істнувати заговор анархістів. — Слідство з Angiolitto-м покінчене, в слідуючім тиждні зійде ся до Vergara суд воєнний, в котрого склад війде 6 офіцірів під проводом полковника, щоби видати засуд. По затвердженю засуду через міністра війни послїдує виконанє в Santa Agueda.

Новинки.

— Склад комісії австрійського відділу на всесвітній виставі в Парижі 1900 року затвердив уже цїсар. Протектором зістав архикнязь Франц Фердинанд, президентом міністер торговлі барон Глянц, а віцепрезидентом секційний шеф Вайгельсберг. Комісія складає ся з 96 членів між ними Поляки: Абрагамович, Бачевський, граф Волод. Дідушицкий, гр. К. Ляндкоронський, др. Мархвіцкий, гр. Піньський, гр. Роман Потоцкий, Струшкевич і Щепановский. Також в такій самій комісії угорській засідає Поляк Щепановский. Спеціальні комітети для краєвих штук завязали ся у Відні, Празі і Кракові.

— Угорська лотерія клясова, з днем 1 мая заведена на Угорщині, є в Австрії заказана, так як всі клясові лотерії заграничні. Хто отже купує, продає або переслани собі лоси задержує, поновляє проступок і наражає ся на кару. Так само газетам не вільно приймати анонсів о тій лотерії.

— Комета має зійти ся з землею дня 13 листопада 1899 р. Так обчислив метеоролог Фальб! Та не обчислив старенький градобур, чи ми маємо тоді згинуті від душливих газів, які окружають комету. Впрочім маємо ще трохи часу.

— Романс княжни. Друга донька князя Дон Карльоса, претендента до іспанської корони, княжна Ельвіра Бурбон, є занята тепер яко склепова панна в однім маґазині мод в Нью-Йорку. Як звісно, княжна Ельвіра при кінци минушого року утєкла з Риму до Америки з малярем Фолькі. Забрала вправді з собою багато дорожочніностей, але видко сума одержана з їх продажі розійшла ся скоро, коли вже нині

княжна мусить працювати на хліб. Отець обезнаслідив сї цілковито. Що діє ся з малярем, не знати.

— Курс наук в міській школі промислово-торговельній у Львові починає ся з днем 1 вересня. Школа складає ся з 2-класового відділу торговельного. На відділі промисловім уділяти ся буде науки рисунку фахового, а то: 1) бляхарського, 2) краєцького, 3) слюсарського, артистичного і машинового, 4) столярського, 5) шевського, 6) всяких инших фахів. До школи промислово-торговельної приймає ся учеників, котрі: а) скінчили з добрим поступом II-гу клясу курсу науки доповняючої при одній з львівських шкіл міських; б) викажуть ся сьвідоцтвом з укінченої II-ої кляси школи середної; в) викажуть на підставі вступного іспиту підготованє відповіднє услівю під а). Наука відбуватись буде в неділі і сьвята рано а у будні вечером десять годин на тиждень. Наука є безплатна. Записи і іспити відбуватись будуть почавши від 30 серпня у будні від 7 до 9 год. вечером а в дні сьвяточні від 9 до 1 год. в день в канцелярії дирекції в будинку школи ім. Мицкевича.

— Вінчанє столітних старців. Одна з найстарших пар, яка ставала коли небудь до вінчаня, звязала ся недавно подружжям вузлом в північній Америці. Молодий, назвищем Данило Wingfield, числить 98 літ, а молода Марія Kid, переступила вже давно сотку, бо числить тепер 104 літ. Судова саля була переповнена цікавими глядачами. Обое молоді були над всяким вираз щасливі, коли вимовляли слова присяги.

— Студії женщин на університеті. Міністер просьвіти розпорядив, що женщины можуть бути допущені з початком надходячого шкільного року до студий на філософїчних відділах австрійських університетів яко звичайні учениці. Уелія: австрійське горожанство, укінчений в тім календарекім році, коли просить о впис, 18-тий рік житя, іспит зрілости в правительственній гімназії. О прийнятю рішає декан філос. відділу. Ученицям прислужують всякі уступства, з котрих користають ученики. Кандидатки, неспідаючі іспиту зрілости, будуть принімані яко надзвичайні учениці, мусять однак вказати ся, що укінчили учительську семинарію, ліцей, гімназію або вищу школу для дівчат. Вписи розічнуть ся в львівекім університеті дня 23 вересня.

— Смерть від мухи. В Вайскірхен помер в трагічний спосіб Франц Голуб, майор 83 п. п., дуже здібний офіцір штабовий. На проході укусила его муха в лице. Голуб не хотів рани лічити, наступило закаженє крові, і по кількох днях помер.

— Дрібні вісти. В Перемишлі кипула ся з вікна на брук 83 літна старуха Віклерова і погнїла на місци. Убила ся з жалю за сином і внуком, котрих недавно поховала. — У Львові помер оногді на головнім двірци якийсь жид з провінції. Недужий їхав мабуть до лікаря та не доїхав. — В Кракові застрілив ся 24-літний бухгалтер Едвард Калїна. — При військових вправах під Красним Селом коло Петербурга експльодував ґранат, при чім погнїб один жовнїр на місци а два тяжко ранені. — В Папанґа в Іспанії зворохобили ся арештантї одної вязниці, так що візване войско застрілило 73 ворохобників а багато ранено. З сторони війська згинуло 2 людей. — Понад Краковом перетягнуло величезне стадо бузків, з чого ворожать, що будемо мали дуже ранну зиму. — Кс. Стояловський заїхав вже до Риму і бавить там від двох тижнів. Так доносить принайменше Wieniec Polski.

ПОСМЕРТНІ І ВІСТИ.

О. Антоній Єзерський, парох в Глецаві деканата Терєбовельського, помер дня 11 серпня в 91 році житя а 56 сьвященства. Був єрєвний душпастир, що дбав щиро о добро повіреного собі стада а як небудь не убігав ся о сьвітовий розголос, трудив ся неутомно о моральне і матеріяльне піддвигненє своїх парохіян, чого доказом гарна величавя церков, котра вже майже на докінченю, помирає що се село на весні странно погоріло. Відданий щирою душею свому народови, вноїв сю любов до меньшого брата своїм сином Сидорови з Золочева, Вікторови з Гумник і Петрови з Глецави. Тому честь его памяти, земля ему пером і вічна память. Похорони відбули ся 13 серпня.

Антін Варивода, вахмайстер жандармерії, щирий Русин, помер у Львові в 30 році житя. Покійний зложив минушого року іспит на рахункового офіціра та не діждав са вже іменованя. В. е. п.

Гігієнічна охорона

ДЛЯ ПАНЬ

є найвигіднійшою і найлучшою.

Перевисшає всі дотеперішні спеціальности гумові.

Картон 2 злр.

Головний склад комісовий в аптиці

під

»СРІБНИМ ОРЛОМ«

Зигмунта Рукера

у Львові.

161 33—2

Галицький Банк кредитовий

почавши від 1 лютого 1890 видає

4⁰/₀ АСИГНАТИ КАСОВІ

з 30-дневним виповідженням і

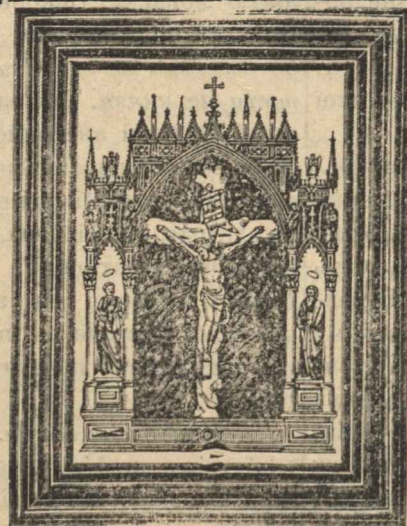
3¹/₂ АСИГНАТИ КАСОВІ

з 8-дневним виповідженням,

а всі інші находячі ся в обігу 4¹/₂ Асигнати касові з 90-дневним виповідженням будуть опроцентовані почавши від дня 1 мая 1890 по 4% з 30-днев. речинцем виповідження.

Львів, дня 31 січня 1890.

Дирекція.

Кожда християньска родина

повинна замовити собі і купити як най-скорше покровний нами величавий домовий вівтар,

св. капличку з механічною музикою,

котру лиш задля великого складу відступаємо за ціну до половини знижену, лише за 10 зр. Ті св. каплички з музикою є чаруючо хорошою окрасою для кожного мешканця, кожної канцелярії, кожної школи і т. д. і надають ся також знаменито на величаві подарунки. Ми виробляємо ось такі 3 пісні: 1) Христос на хресті, 2) Марія з Люрд і 3) Пресв. Родина. Фігури представлені пластично на порцеляні і глині і украшені величаво; ошклене з задивляючо хорошим малюнком представляє в готичнім або маврийським стилю вівтар і зображає різних святих; обрмоване брунатне або золоте в стилю бароко а середина виложена прехорошою танетою або шовком. Величина є ⁹⁰/₀₇ ст. глибочість скринки 8 ст. Музика грає по кождім накручено 2 дуже гарні церковні пісні і повтаряє їх 7 разів. Каплички або домові вівтари є прехороші і ніхто не повинен жалувати малого видатку, щоби справити собі і своїм потомкам на вічну пам'ятку сей сенсацино-величавий предмет, бо так дешево не прийде ся до такої гарної річи.

Висилає ся лише залізницею за надіслану наперед готівку або за післяплатою прямо через фабрику 136 1-20

Gebrüder Apfel, Wien I. Fleischmarkt 62.

Львів, ул. Собеского ч. 9 і 33.

Перше заведене похоронне ЙОАННИ ОСТРОВСКОЇ

у Львові, ул. Собеского ч. 9 і 33.

Уряджує похорони від поединчих до найсвітліїших зі зною совістностию і старанностию по як найприступнійших цінах.

Домовини в як найбільшій виборі.

Для дітей і панночок білий караван і білі убраня.

СКЛЕПИ при улиці Собеского ч. 9 і 33, а головний склад у власнім домі улица Пекарска ч. 69.

156 8-13

Львів, ул. Собеского ч. 9 і 33.

МАГАЗИН ОБУ

РУДОЛЬФА АЧКЕВИЧА

виконує обув з добірного матеріялу ших фасонів. — Обув дамська, мужеска

вевьства і непромакальна до польованя.

З провінції просить ся о старий оказ на міру.

123 12-22

РОБІТНЯ

ВИ

у Львові, улица Сикстуска ч. 23
(стара почта)

тревало, елегантно, після найновій- і дитинна, спеціально для духо-

Рукодільня слюсарска

Григорія Васіки

у Львові, ул. Коперника ч. 16.

Виконує всякі роботи входячі в обсяг слюсарства яко то: окутя до вікон, дверей, брам, кафльових кухонь, ваг децимальних, бальконів, сходів залізних, ганків, штахетів до гробовців і опарканованя церквей, хрестів надгробних і вежових, ліхтарнь надгробних і інших, канделябрів до церквей з кутого заліза, уряджує громозводи на церквах, приймає всякі наприви замків і інших річій.

127 7-10

Т. А. КАЛІЧЕК.

Робітня

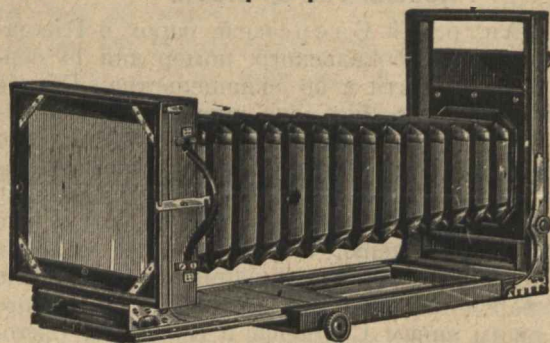
убрань жіночих

у Львові, Ринок ч. 25.,

(I. поверх)

приймає всілякі замовленя і виготовляє їх з густом і елеганцією після найсвітліїших журналів.

Перший християньський ново отворений склад апаратів і всіляких приборів

до заводої фотографії і для П. аматорів поручає низше ціни у всіх фірмах краєвих і заграничних.

Апарати від 6—250 зр. на складі. — Висилка на провінцію відвотною почтою виконує ся. — Найбільший і найдешевший склад всляких приборів до фотографії. На жадане випозичає ся апарати до великості 24:30 (за винагородою 2% вартости апарату) з об'єктивами Voigtlander'a, Steinheil'a, Góerz'a і т. д.

Едмунд Бродковський

Львів, ул. Баторого 22. 131 12-140

1000

туток цигаретових за 1 зр. поручає фабрика туток

АНТОНІНИ МАЗУРКЕВИЧ

Львів, улица Галицька число 12.

Замавляючим 5.000 туток разом опаковане і відсилка franco.

„ДНІСТЕРЪ“

ТОВАРИСТВО ВЗАЇМНИХ ОБЕЗПЕЧЕНЬ

у Львові в домі „Просвіти“ Ринок ч. 10.

перше і одинокє руске товариство асекураційне припоручене Всч. Духовенству і всім вірним через Ем. Кард. Митр. і Преосв. Еп. Ординарияти всіх трех Епархій, обезпечає будинки, худобу, господарскі знаряди, збіже в зерні і соломі, сіно в стогах і будинках против шнід огневих за можливо найнижшою оплатою.

Школи ліквідує ся і виплачує ся сейчас по пожарі а договори заключені з першими Товариствами контрасекраційними подають „Дністрови“ можливість обезпечувати і виплачувати і найвиші суми.

Поліси „Дністра“ приймає Банк краєвий при позичках гіпотечних.

На жите можна обезпечити ся через „Дністеръ“ після всіх можливих комбінацій в Товаристві взаїмних обезпечень в Кракові, котре дає як найкористнійші услівя і видає поліси і квіти в рускім язичі.

Товариство взаїмного кредиту „Дністеръ“ стоваришене зареєстроване з обмеженою поручкою, приймає від своїх членів і третих лиць вкладки до опроцентованя по 5%. Гарантія цілковита. Удїли по 50 корон. Позички удїляють ся тільки властителям реальности, вільних від тягарів, за поручкою двох членів. З позичок відтягає ся десята часть на удїл.

Зголошеня о удїлені агенції в місцевостях де „Дністеръ“ не є заступлений, приймають ся. (62-?)